

DEZERTER

DR. S. ŽIVAGO

Dr. S. Živago

DEZERTER

roman

Dr. S. Živago
DEZERTER

Drugo izdanje

Autor: **Sead Seferagić**
Izdavač: **Kult doo, Bihać**
Za izdavača: **Tomislav Tomić**
Lektor: **Dženana Bekrić, prof.**
Grafička priprema: **BIGRAF, Bihać**
Štampa: **BIGRAF, Bihać**
Tiraž: **1000**

Kontakt: **drs.zivago@hotmail.com**
www.dezserter.eu

Sva prava zadržava autor.
Copyright © 2009 Sead Seferagić

CIP - Katalogizacija u publikaciji Nacionalna i
univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, Sarajevo

821.163.4(497.6)-31

SEFERAGIĆ, Sead
Dezserter : roman / S. Živago. - Bihać : Kult,
2009. - 166 str. ; 21 cm

S. Živago je pseudonim Seada Seferagića

ISBN 978-9958-9125-2-8

Svaka sličnost sa stvarnim događajima i ličnostima
je sasvim slučajna.

UMJESTO PREDGOVORA ILI MOJ OBRAČUN S NJIMA

(pozajmljeni naslov mog duhovnog vođe i kasno prepoznate ljubavi)

Ovaj roman nastao je prije 400 dana iz bijesa, nemoći i ljubavi. Od tada je bio na probnom čitanju kod raznih izdavačkih (čitaj religijskih) stupova morala svih naših naroda i narodnosti, kako bi to rekle komunjare.

Jednima je smetalo što hodža nakon jutarnjeg vaza na temu “kako se za vjeru s praznom puškom juriša na mitraljeska gnijezda” poslijepodne jebe mlade šehitkinje i to u Božijoj kući.

Drugima što je i domovinski rat kurčeva tvorevina, pa su u naletu “vatrenih” silovane i babe koje nisu pobjegle pred “oslobodiocima”.

Trećima što im se šupak i razum genetski deformisao nakon 500 godina kohabitacije pa su masovnim silovanjima pokušali ponovo posijati plave slavenske oči.

Četvrtima što ih je pohlepa odvela u holokaust, a da to nisu spremni priznati, i sada dok ovo pišem ponovo pripremaju sebi novi holokaust navlačeći na sebe mržnju cijelog arapskog svijeta zaboravljajući da su i Arapi u svojoj povijesti periodično imali svoje Ajnštajne.

I zamislite uvijek im smeta samo jedan od gore navedenih aksioma, ostala tri su IZVRSNA.

Njihov moral neodoljivo podsjeća na priču kada je horoz s naslovne strane ovog romana progonio dvije koke s isukanom nabrekлом alatkom. One su nevoljko bježale oko kokošinjca da bi jedna rekla “Ja ću stati pa šta

bude”. Druga zadužena za vjersko-politička pitanja reče
“Ajmo još jedan krug da ne misli da smo kurve”.

Upravo zbog toga odlučio sam ovaj roman ponuditi
preko interneta koji je tako lijepo pomeo sve zapišane
granice oko balkanskih kokošinjaca.

Dr. S. Živago

DEZERTER

Sunce je bilo na zalasku. Ahmet se vraćao kući poznatim šumskim putem. Put je još bio blatnjav od nedavnih kiša. Natkriven širokim krošnjama sporo se sušio. Znao ga je toliko dobro da je mehanički preskakao debelo korijenje koje je ponegdje zapinjalo nadižući se iz zemlje. Majsko sunce '94. nije se dalo oboriti, a šuma je tako bujala životom. Na liniji je bilo prilično mirno, pa je lako dobio slobodan dan. Bio je to onaj isti put kojim su kao golobradi seoski dječaci biciklima ili pješice hrlili prema Korani u vrelim ljetnim danima. Poskakali bi u hladnu Koranu onako vreli od trke prskajući jedan drugog. Poslije bi igrali lopte sa Srbima koji su živjeli uglavnom sa druge strane Korane. Ponekad bi se i potukli ali se nije čestitalo „srpsko-četničku ili tursko-balijsku majku“ kao danas nego samo „majku“ što je bila uobičajena nogometna psovka, benigna gotovo kao „dobar dan“.

„Kako li je Žarko driblao, nikad se nije znalo hoće li krenuti lijevom ili desnom i prešao bi me, morao sam mu podapeti nogu“, sjećao se Ahmet.
„Mislio sam da će postati profesionalac.“

Čim je rat počeo otišao je u Beograd. Bio je egzemplarni muškarac. Pravi lički Srbin. Zgodan, visok, žestok, crne, razbarušene kose. Bio je san većine cura s obje strane Korane. Toliko savršen da mu se nešto moralo desiti. I desilo se.

Žarko je iz Beograda otišao u Švedsku, da bi se tamo ubrzo razbolio i umro mlad od raka. Njegovi roditelji vratili su se poslije rata sami i stari da umru kod kuće u svome selu na Korani. (Primjedba pisca koji i danas kontaktira s njegovim roditeljima.)

Šuma nije znala za rat. Hrastovi, bukve, kesteni izvijali su se prema nebu u bešumnoj utrci ka suncu. Uranile ciklame i poneka zaostala ljubičica svuda pored staze. Od visibaba ni traga. Već im je kasno. Čekaju novi snijeg. Dosadne muhe i zec koji u trku nestade u gustišu, nespretno doskakujući na jednu prednju nogu kao da je povrijeđen. Krave koje se lijeno vraćaju sa pojila mlateći repom.

Sjetio se gimnazijskih dana i Roberta Frosta Stopping by woods... u ljetnoj verziji

Woods are lovely dark and deep
but I have promises to keep
and miles to go before I sleep
and miles to go before I sleep

Negdje je pročitao da su to bili omiljeni stihovi Johna Kennedija. I on je spadao u one „savršene“ kojima se uvijek nešto desi. Čovjek nije prešao željene „milje“. Šteta, a bio je na domaku naših humanih snova koji nas razdvajaju od životinja svih vrsta. Ipak smo sletjeli na

Mjesec.

Muhe na kravljjoj balezi koja se još pušila, časom poslije na njegovoj glavi vratiše ga iz poetskog zanosa u stvarnost. Molim čitaoca da obrati pažnju na ovu vruću balegu jer će ona imati etalonski značaj u ovom kratkom romanu. Sve je bilo isto samo što su ljudi izmislili rat. Taj strašni izum ubijanja bez smisla, tek tako da se ubije jedinka iste vrste, ali druge vjere. Vukovi su mogli biti mirni, medvjedi također. Uživali su respekt zaraćenih strana. Kada se životinje ubijaju to uvijek ima smisla ili prirodnog objašnjenja. Kod ljudi to nije obavezno. Kada bi se ljudi barem ponašali po onoj narodnoj „Insan k'o hajvan“¹ vjerskih ratova ne bi ni bilo.

Čak je i posljednja zajednička, internacionalna muslimansko-srpska pobuna u ovom istom kraju protiv komunista iza Drugog svjetskog rata imala više smisla. Ljudi su bili gladni, a država je otimala i ono malo. Nije ni čudo jer proleteru (u prijevodu fukare) nisu nikada ništa zarađivali, a rat i pobjedu vidjeli su kao pravnu podlogu za otimačinu od onih koji imaju, pa bili to čak i njihovi susjedi kojima bi uzeli i posljednju kravu, jer zaboga „fukare“ nemaju nijednu. Kada sam komšiju Agana upitao kako to da je odrapio pet godina u Zenici rekao mi je samo zbog jedne rečenice.

„Kada su mi uzimali zadnji žak žita rekao sam im: Uzmite fukare, nikad i niste bili ništa drugo!“

Ja ga upitah „ Je li bogati, a što si ti pored svih tolikih vojski u Drugom svjetskom ratu otišao baš u SS-ovce?“

Reče mi kratko

„Sve ostalo je bila obična rulja.“

1 Čovjek kao životinja

Bila je to možda prva i u svijetu malo poznata pobuna protiv komunizma, koji je bio „sposoban“ za sve osim da nahrani vlastiti narod.

U partizane su masovno prešli i četnici kada su vidjeli da gube rat, tako da se broj ratnih prvoboraca (i ratnih penzija) godinama povećavao nakon svršetka rata. Čudo jugoslavenske gerijatrije. A oficijelne laži sustizale su jedna drugu.

Tako su Srbi ispali vodeći borci protiv fašizma na Balkanu što historijski uopće nije tačno. Broj fukara toliko se namnožio da to i najefikasnija kapitalistička privreda i socijalna pravda npr. jedne Švedske ne bi mogla podnijeti. Takva država morala je „puknuti“.

Partizansku epopeju službeno je opisivao u svojim djelima pisac za djecu (i odrasle) Branko Ćopić iz sela Hašani, romantično pišući o humanizmu i herojskoj borbi zaboravljajući da je bio saučesnik u četničkoj hordi koja je početkom Drugog svjetskog rata pobila sve „Turke“ iz susjednog sela Dubovika... što priznat ćete nije bilo nimalo sentimentalno, niti komšijski.

„Ovdje smo krpili gumu pola dana da bismo tek predvečer ispuhanih guma stigli na Koranu“, sjećao se Ahmet ljepljivih „uhu“ prstiju, krivih guvernala i lijepih bezbrižnih dana iz djetinjstva.

Približavajući se svome selu začu akšam sa moćnih zvučnika seoske džamije. Zvučnici su stršili s minareta svojim ružnim göbelsovski zastrašujućim izgledom. Upereni na selo više su ličili na nekakvu zastarjelu vrstu oružja. Četiri zvučnika okrenuta na četiri strane svijeta,

da ih „ceo“ svet čuje. Stari drveni džamijski minaret jedva da je držao ogromne zvučnike.

“Evo ga opet naš politički komesar u akciji“, pomisli Ahmet i preskoči džamijsku ogradu, pope se na drvarnicu i kroz uski procjep između zelene, debele zavjese i prozorskog štoka ugleda što je i očekivao. Hodža je odstojeći, otpozada (književno s’guza) „tješio“ mladu lijepu šehitkinju, nagnutu preko mejtefske klupe. Ona se jadna i ukočena grčevito držala jednom rukom za klupu bojeći se da ne padne skupa s klupom, a drugom rukom pridržavala je maramu da ne spadne s glave, dok je hodža snažno s nekakvim dostojanstvenim izrazom na licu (kao da drži vaz) prodirao u njeno mlado tijelo, vukući je istovremeno jednom rukom za obje pletenice kao da vozi kočiju. Druga hodžina ruka stiskala je i razvlačila bijeli tvrdi seoski guz. Pravio je pauze u prodorima gotovo hvatajući spori ritam sa sopstvenim glasom akšamske molitve. Nije ni čudo da je pravio pauze, po godinama joj je komotno mogao biti otac.

„Da ti ja budem šehid, malo morgen!“, reče poluglasno Ahmet i skoči sa drvarnice, pa se dohvati puta kući kroz ledenac. U glavi su mu odzvanjale hodžine riječi otkako su počeli dolaziti na liniju i držati političke govore .

„Onaj koji umre za svoju vjeru postaje šehid, a dragi Allah će se pobrinuti da na onom svijetu bude nagrađen,“

„A ti da mu na ovom svijetu jebeš ženu, predstava za hlebince“, (oprosti Josipa), razmišljao je Ahmet žureći kući.

Usput je kod “Ribara“ navratio u prodavnicu „mješovite robe“ svoga školskog druga Osmana da kupi nešto

fasunge materi.

„Zdravo kume“, viknu Ahmet s vrata. Ahmet je bio Osmanu vjenčani kum.

„Merhaba i tebi Ahmete“, odgovori Osman.

„Opa počeli smo se i merhabati“, reče Ahmet razgledajući robu složenu na klimavim, prašnjavim policama.

„Ne bi ni tebi ništa falilo da se pozdraviš ko čojek“, odgovori mrko Osman, gledajući Ahmeta preko ramena, i slažući plave kutije tuzlanske soli.

„Boga ti Osmane, je l' te to naučio onaj politički komesar što eno jebe Šaćirovu ženu a on se još ni ohladio nije?“

„Boj se Allaha Ahmete, pusti tu teoriju komunjara!“, reče Osman okrenuvši potpuno Ahmetu leđa.

„A što da ga se bojim, meni Bog treba kao brat i oslonac a ne nekakva nadnaravna sila prema, kojoj bi trebao osjećati samo bogobožnost i strahopoštovanje. Bilo bi lijepo imati nekog takvoga, pa makar bio i imaginaran.“

Ahmet kratko začuta pa nastavi, svoj monolog.

„Kakva teorija, moj Osmane, to ti je živa praksa, jebe hodža, jebe i to u Allahovoj kući, znaš to i ti, a zna i čitavo selo“, reče Ahmet uzimajući s police flašu ulja.

„Osmane jesi li ti normalan, litra ulja pedeset maraka! Kako te nije strah Boga?“

„Ne petljaj mi Allaha u biznis“, odgovori Osman sada već smješkajući se.

Ahmet vrati flašu na policu.

„Znaš dobro da vas je moj vod obezbjeđivao dok ste na Korani preuzimali to ulje po sedam maraka. Srbi zarađuju na ovom narodu četiri marke po litri, a ti četrdeset!“

„Ne budali Ahmete, poješće te noć!“ .

Ti dobro znaš ko iz komande ovim upravlja, nego evo ti ulje po četrdeset, ti si moj školski pa idi kući“, dodade Osman pomirljivo.

„Ma nabijem vas sve na kurac“, reče Ahmet izjuri dugim koracima i zalupi vrata prodavnice. Gotovo iste sekunde otvori ponovo vrata i doviknu:

„A što se Allaha tiče, ja sam za tebe Muhamed pejgamber, iako ne idem u Džamiju!“

Osman je bio najgluplji u razredu (ovo mogu reći sa dovoljne vremenske distance, ako gomilanje novca isključimo kao kriterij) razlomke je do osmog razreda pokušavao shvatati lomeći klipice po džepu (a možda je i intuitivno shvatio da mu razlomci nisu bitni u životu), a na karti svijeta tražio je domovinu u koju se sada zaklinje po sibirskim tajgama, sjećao se Ahmet žureći kući. Stajao bi pred kartom svijeta nesigurno upirući prstom dok smo mu došaptavali.

“Gore, još gore, pa sad malo dolje“, spuštajući ga iz Sibira u Mongoliju, da bi mu oko Ulan Batora rekli “to, to“, a on bi sav važan upro prstom da mu domovina ne pobjegne. Upisao je s nama i gimnaziju misleći da je to njegov nivo ali je ubrzo odustao.

Na liniji nije bio ni dana, a po nalogu komande stalno smo ga štitili dok je obavljao „važne logističke poslove.“

„Ne bi me čudilo da poslije rata bude i ministar trgovine, privrede ili razvoja“, razmišljao je Ahmet, a to da će u ovoj državi postati doktor nauka uopće ne sumnjam.

Nije ni prišao štali pored kuće kad začu rzanje svoga dorata. Bila je to moćna, visoka životinja tamnobraon

sjajne dlake. Ahmet je odmila zvao Dora. Grebao je kopitom suhu štalsku zemlju. Znali su jedno drugo po koraku. Ahmet uđe u štalu, potapša konja po obrazu i šapnu mu na uho, kao da ga ovaj razumije. Riječi sigurno nije razumio, ali gestu svakako jeste.

„Jebeš sve ovo, noćas bježimo“, pa zagrlji konja kao da mu je brat. Volio je zagrliti svoga konja, tu moćnu i vjernu životinju s kojom je odrastao kao s najbližim drugom. Konj bi pitomo sagnuo glavu žmirkajući svojim velikim krmeljavim očima, dok bi ga Ahmet češkao po vratu. Nikad nisam shvatio zašto čak i divlje životinje vole da ih neko pomazi. Svi se umire i uživaju.

Rat je trajao već treću godinu, ako se to uopće moglo zvati ratom. U današnje vrijeme rat bi kao pojam trebalo redefinirati, vjerovatno i vjeru, a i ljubav nema više isto značenje. Klajićevi nasljednici: pera u ruke.

Ahmetu je bilo dosta svega, i juriša s tri metka i bježanije kada ih ispali, konzervi „Ikara“, novih političkih komesara u fesovima. Gadila mu se riječ „ognjište“ koju su svi silovali po potrebi dnevne politike.

Povrh svega sada je izbio sukob između muslimana. Treba li napominjati da su vođe suprotstavljenih muslimanskih strana pred sami rat pristigli iz zatvora. Jedan je završio u zatvoru iz vjersko-političkih, a drugi iz kriminalnih pobuda. Čovjek može nevin i normalan završiti u zatvoru, ali iz zatvora uvijek izlazi psihofizički bolestan, čovjek željan osvete ne može normalno voditi niti domaćinstvo, a pogotovo ne državu. Dvije balkanske kreature u odijelima homosapiensa

međusobnu borbu za vlast (mjesto predsjednika) prenijele su na narod. Četnici su uživali gledajući međumuslimanski pokolj. Kad bi im ponestalo municije prodavali su i jednoj i drugoj strani. Umiješala se i vjera propuštajući svoju misionarsku ulogu mirotvorca, proglašavajući jednu stranu za nevjernike koje treba pobiti i nipošto sahraniti kao ljude, nego ih valjda treba spaliti kao okuženu stoku. Mudro „vrhovništvo,, Džamahirije naredilo je „Bartolomejsku noć“ koje bi se i sama Katarina Mediči postidjela. Lokalni vjerski vođa čak si je dao Božije ovlasti da sa sigurne borbene distance traži ljudske kurbanе, dodajući uz to na televizijskoj emisiji, na upit novinara, da se on za to (zamislite) školovao. Taj vjerski vođa i danas je na čelu svoga džemata. Ne znam samo kako će pred Boga? Ime mu ne spominjem da ne uvrijedim balegu s početka romana.

A šta bi od dva nesuđena homosapiensa osnivača moderne Džamahirije zbog kojih je u mome kraju poginulo više ljudi u međumuslimanskom sukobu nego protiv Srba? Jedan je umro i već mu podižu „mostove, ulice, trgove, etc, etc, a drugoga su Hrvati ekspresno osudili kao ratnog zločinca glumatajući pred svijetom da su pravna država iako se dotični nije u ratu niti popišao, (a o sranju da ne pričamo) dok ne bi dobio odobrenje njihovog vrhovnika.

Moć novca bila je veća nego ikada. Osman nije bio endem. Njegov prijatelj zlatar uredno se vodio na papirima kao prvoborac, a da linije nije ni vidio. Samo je komandi brigade neizostavno i na vrijeme morao plaćati svoje „odsustvo“. Poslije rata naravno čeka ga boračka penzija, s invalidskim dodatkom jer čovjek boluje od postratnog sindroma koji mu daje za pravo da nosi oružje i puca

okolo kad mu se prohtije.

Lokalnu vlast na bezbijednoj udaljenosti od fronta provodili su poznati kriminalci koji su već prije pucnjave ušli u vladajuću stranku i odmah zatim u policiju da bi svome nasilju dali nekakav legalitet.

„Potraga za oružjem“, kod sugrađana druge vjere uvijek se završavala pljačkom i kundacima u lice, baš onako kako su to radili Hitlerovi jurišnici. Oružje su rijetko nalazili ali novac svakako. Da ne bude zabune identični fašistički scenarij provodila je i srpska vladajuća stranka. Kada su skontali da im nedostaje zatvorskog prostora, a kako ih je bilo brojčano manje odlučili su njima napuniti sve poznate jame i vrtače kojih po Bosni nikada nije falilo. Dok ovo pišem, slušam na televizijskoj emisiji kako te iste dvije stranke složno glasaju protiv reforme policije u Bosni i Hercegovini koju je predložila Evropa.

„Poželeli se gadovi kundačenja!“

S njima su složni i bivši komunisti toliko da im se Staljin ne vrti u grobu.

Ahmet je želio samo jedno: pobjeći što prije i što dalje. Nije bio prvi kome je to palo na pamet. Bježali su i prije i poslije njega preko šume i srpskog obruča ili lakše (i manje opasno) “preko Srba” tj. s njihovom ličnom kartom. Imao je druga Radomira iz “one” vojske i nekako je s njim uspostavio vezu. Stari drug iz beogradske kasarne potvrdio je prijem poruke preko švercerskih veza i rekao mu da se svakako nađu na švercerskom punktu kada pređe „liniju“.

Ahmet zagradi rukama sijeno i baci ga pred dorata, pa ga još jednom potapša, i zatvori štalu.

S kućnih vrata zamirisa mu maslenica, njegovo omiljeno jelo. Miris istopljenog žutog kravljeg masla širio se kućom.

„Još ako bude mladog sira“, pomisli Ahmet kad u hodniku sretne majku s punom šerpom mladog sira. Zagrli mater dok joj je „otimao“ šerpu i sjede za sofru. Više je volio jesti sjedeći na podu za sofrom, nego za stolom gdje mu je uvijek nešto smetalo. Žurno je rukama komadao maslenicu umačući prstima velike zalogaje u mladi sir. Drugom rukom spretno bi lovio mrvice koje su padale vraćajući ih žonglerski u usta. Volio je prhku maslenicu od crnog brašna, a ova je baš takva bila.

Želio je izbjeći razgovor s ocem i što prije leći, kad se on pojavi i sjede preko puta za sofru.

„Je l' se ti to neđe spremaš, vidim konja hraniš u nevrjeme.“

„Idem stari.“

„Kuda sine?“

„Bilo kuda, samo ovdje više ne ostajem.“

„Tako značidezertjer napušta domovinu kad joj najviše treba“, procijedi otac skupljajući mrve po sofru.

Ahmetu udari krv u lice i on planu.

„Ma koja kurčeva domovina, hoću samo da živim k'o čovjek i ništa više! U zadnjih sto godina stalno ste povlačili granice novih domovina crtajući ih krvlju dječaka koji još nisu osjetili ni miris žene.“

„I svakih trideset godina pojavi se iz zatvora neki novi senilni did koji misli da je Bog baš njega poslao da bude osnivač nove i vječne domovine.“

„Šta ti uopće znači to domovina, je li to tebi duhovni,

vjerski ili geografski pojam?“

„Trideset godina gledam kako zalazi sunce iza planine koju kao više ne volim jer kao ne spada više u moju domovinu.“

„Zamisli drskosti, mjesec izađe kod Vlaha, pređe preko naše domovine i opet ode Vlasima“

„U Korani bi se trebalo kupati samo do pola jer je vlaška prljava strana izvan domovine, a samo su naše rijeke krasne i čiste kao nigdje na svijetu.“

Ahmet zastade, osjetio je da je pretjerao i želeći izgladiti stvar sa osmijehom nastavi:

„Je l' ti znaš stari, zašto se nikad ne sukobljavaju afrički lav i sibirski tigar?“

Samo zato što se njihove uredno zapišane granice domovine nigdje ne dodiruju.....Moj stari, ako nema domovina i njihovih granica, gdje bi ratovi započinjali?“

Otac ućuta na čas očigledno iznenađen Ahmetovim protivnapadom. Zamota polagano cigaru, zapali je i povuče žestoko dim tako da je cigara prskala kao novogodišnje dječije prskalice. Kad uvuče dim u „dno“ pluća polagano otpuhnu bezbojni zrak kao da vraća čisti ozon.

„Ako svi odete ko će braniti ovaj narod i našu vjeru“, sad mirno i staloženo progovori otac.

Ahmet je želio prekinuti ovaj razgovor. Načas je ušutio. Otac je bio stara komunjera ali kako je počeo ovaj rat sve se više okretao vjeri, što je Ahmetu išlo na živce.

Počeo je i klanjati što nikad nije radio a za sve što se dešava pravdao je Božijom voljom. Jedino nikad nije išao u džamiju.

Valjda ga je bilo sramota komšija i starih vjernika da se pod stare dane ex komunjera pojavi u džamiji.

„Pusti vjeru stari. Vjere su za sve ovo najviše krive. Po čemu bi se mi i oni razlikovali na liniji osim po vjeri ? Mi smo isti ljudi ovog podneblja, a i naši i njihovi kolju u ime Boga ritualno uz rakiju i mezu onako kako smo nekad klali ovce za Prvi maj. Prinosimo Bogu krv čovjeka da bismo ga odobrovoljili, da bi nas štitio od koga ...od koljača s druge strane linije, koji kolju u ime svog boga, a svi se slažu da je Bog jedan i da je još i pravedan.“

„Ako baš hoćeš u Kur'anu piše „U vjeri nema sile“, a ti ako misliš da su na liniji dobrovoljci jako se varaš. U ovom vjerskom ratu svi smo mi na silu mobilisani htjeli - ne htjeli, a po dobrovoljcima mi bismo ovaj rat davno izgubili. A ovi k'o fol novi heroji iliti gazije najobičniji su kriminalci koji su iskoristili ratni kaos da nekažnjeno pljačkaju i ubijaju kako Srbe tako i svoje. E moj stari, ni ona poznata „čast izuzecima“ više ne vrijedi jer su svi odavno pod zemljom. Bilo bi pošteno da barem na onom svijetu, kako hodža priča, nešto dobiju, jer na ovom svijetu im jebu žene ovi što su neopravdano preživjeli“ .

Ahmet ustade i ode u svoju sobu.

Legao je odmah i dugo se okretao dok nije utonuo u nemiran san.

Sanjao je da pilotira helikopterom koji nosi kuću koju

bi trebalo negdje spustiti. Nikako se nije mogao odlučiti gdje da je spusti. Uvijek mu je nešto smetalo ili mu se mjesto nije sviđalo. Moćni ruski helikopter, vjerni pratilac svih kriznih područja, posustajao je bez goriva. Urgentna nepoznanica, šta s kućom morala se brzo riješiti. I onda kao „Deus ex machina“ naprosto otkaçi kuću u letu (sav zadovoljan kao da je našao savršeno rješenje) i probudi se. Ovaj san mu se dugo vraćao u mislima ali više ne u snu nego na javi.

Nije se ni razdanilo kad je izveo dorata iz štale. Mati izaðe iz kuće noseći kesu s ostatkom maslenice. Znala je da ga neće dugo vidjeti.

„Čuvaj se sine“ reče ona i pomilova ga tankim, ledenim prstima po obrazu, a on je zagrlj nabrzinu skrivajući suze, poljubi u debeli podočnjak i uzjaha konja. Znao je da mu mati ne zamjera što bježi. Tri godine ispraćala je sina jedinca na liniju strahujući hoće li se vratiti. Ponovio je već uobičajenu frazu kao da će na liniju:

„Vratiću se ja mati“, promrmlja više za sebe smirujući nemirnog konja.

Čim je dotakao konjske slabine već je bio daleko od avlije. Mati je ostala još dugo gledajući kako nestaje u ledencu. Znao je svaki kutak ove šume, svaki izvor, gdje niču prve pečurke.

Htio je da studira poslije gimnazije, ali je otac bio sam i slab za radove na zemlji. Tako je ostao s njim da obrađuje zemlju. Imali su uvijek i desetak krava. Sve je to donosilo solidan prihod ali se moralo naporno raditi.

Jahao je do „ničije“ zemlje ispresijecane potocima i

vrlletima. Sjahaio je kraj jednog űumskeio izvora, napojio dorata i neűto mu űapnuo na uho. Zagrliao je veliku konjsku glavu, potapűao ga po slabinama a on zarza i odjuri nazad. Ahmet ga je pratio pogledom dok nije nestao u usjeku.

„Kad bi se barem ljudima moglo vjerovati koliko ovom konju, svijet bi daleko dogurao“, mislio je Ahmet, polako jedući ostatak maslenice. Iűao je sporo bezvoljnim korakom kao da se kaje. Znao je gdje su borbene linije i nije se previűe drűao opreza. Pojeo je maslenicu i napio se hladne vode. Probavni trakt nije mario za ratne uvjete. Radio je svoj posao. Poslao je u mozak kratku SMS poruku „ istovar“. Ahmet je shvatio da mora pothitno potraűiti WC. Odabrao je zgodan ravnik ispod hrasta i űurno otkopčao kaiű. Bio se već odvikao od civilne uniforme pa je nespretno u űurbi otkopčavao Levisov niz dugmadi na űlicu.

„Boűe serem li se ja to na domovinu ili je ovo već inostranstvo?“ poluglasno se upita Ahmet, razgledajući uzaludno kuda bi kroz ovaj űumski gustiű mogla ići granica za koju se ratuje već treću godinu.

„U svakom slućaju flora i fauna ispod hrasta bit će zadovoljna mojom „ostavűtinom“ bez obzira na ishod ove filozofske dileme i ovoga rata“. Bujada joű mokra od jutarnje rose odigrala je sporednu ulogu grubog toaletnog papira, a obliűnji izvor posluűio je kao savrűen bide.

“Boűe jeftinog li zadovoljűtva“, razmiűljao je posmatrajući opći napad muha, muűica i leptirova na metaboliziranu maslenicu.

„Kad se ranije probudiše?“

„Ko kaže da leptirovi lete samo na mirisno cvijeće“, sjetivši se lanca ishrane kojeg se učilo kod izvrsnog profesora Perišića, (profesor, inače Srbin kojeg smo svi u razredu voljeli odselio je „dobrovoljno...“, početkom rata u Kanadu, (primjedba pisca) razmišljao je Ahmet čudeći se šta mu sve ne pada na pamet u ovo rano ratno jutro, dok se ponovo mučio sa Levisom, jedno po jedno dugme.

Koranu je prešao baš tamo gdje su se sto puta kupali. U blizini sela Tržac po kojem je i tržište po lokalnom predanju dobilo ime, jer su njegovi stanovnici oduvijek imali pogranični trgovački duh ravan židovskom. Neki to pogrešno nazivaju švercom. Nisu u pravu. Korana plitka nije se moralo ni plivati. Samo je malo pokvasio farmerke. Sjećanja naviru. Šumarak gdje su napravili postelju za lijepu konobaricu, Cigančicu čijim su se mladim tijelom svi nasladili nakon što su je pokupili na Begovim Kafanama iz gostione poznatog im prijatelja kockara. Trebala nam je k'o fol da servira ručak (prvi put sam probao paradajz) a servirala nam je triper. Imala je krasno tamnoputo tijelo (guzove) i neobičan požudan miris ženke. Jedino je Osman prošao „los“ (bez tripera), cijelog dana posmatrao je prodornim udvaračkim pogledima.

Rekla je: „Njemu ne dam, jebe me očima cijeli dan dosta mu je.“

Ni Rifko Huremov nije trebao Oспен. Prerano se napio i zaspao. Jadan uvijek je bio gladan. Nikad nije pio na podlogu. Bio je sirotinja. Njegov otac Hurem koji je imao šestoro djece dao je „historijski“ doprinos teoriji i praksi

moderne ekonomije čuvenom rečenicom:

“Djeco, ko neće večerati evo marka“, a ujutro:

„Djeco, ko bi doručkovao, daj marku.“

Rifko je umro mlad. Tuberkuloza i alkohol. Smrtonosna kombinacija rezervirana za boeme, intelektualce i sirotinju.

Rade ga je čekao na dogovorenom mjestu. Bilo je prosto nevjerovatno kako su obje zaraćene strane štitile ove oaze za razmjenu novca, robe i ljudi. Za cijelo vrijeme rata tu niko nije ubijen niti je došlo do prevare ili krađe. Zona savršenog mira. Nevjerojatno, ali i lako objašnjivo. Ljudi iz komande sa obje strane bili su psi rata. Na ovim mjestima enormno su zarađivali, trgujući ljudima, municijom, brašnom, uljem. Kamioni robe prelazili su bez problema most na Korani usred rata da bi se poslije pražnjenja netaknuti vraćali Srbima. Svaka čast ponekom komandantu (bilo ih je par) koji je iz rata izišao siromašniji što je i normalno, ali ipak ostaje i njima ljaga što su dozvolili da im kriminalci iza leđa mlate i pljačkaju poštene sugrađane svih vjera.

Rade se telegrafski javljao kukuričući šifrovanu lozinku kao Pitagorin pijetao kome bi se pospane koke da ga čuju vjerovatno valjale od smijeha. Izgledao je upravo kao i njegov pijetao „hlebinac“ kojeg mi je naslikao i koji i danas stoji u mojoj dnevnoj sobi, (primjedba pisca). Zagrliše se kao stari drugovi i krenuše dalje niz Koranu.

Rat nisu ni spominjali. Obojica su se bojala i pomisliti da jedan na drugog pucaju. Prepričavali su po ko zna koji put smiješne događaje iz „one“ vojske, a „ove vojske“ gdje su bili protivnici nisu ni spomenuli. Ostatak dana proveli su u hladovini pored njegove kuće pijući banjalučko

„Nektar“ pivo. Samo su se načas dotakli referenduma o samostalnosti. Složili su se trankvilizirani pivom da Ujedinjene nacije koje funkcioniraju na principima „bordela“ svome članstvu već decenijama nude samo go nabreko kurac. Kome to još treba? Za tako sudbonosne odluke kao što je povlačenje novih granica natpolovična većina dovoljna je samo za dugotrajni i iscrpljujući rat bez pobjednika, za mir nikako. Možda je i dvotrećinska većina tu upitna. A „grejs period“ od barem pet godina bio bi minimum razumnog ponašanja. Zar to nije posao propale „Lige naroda“, a ne nas dvojice u ovoj hladovini uz pivo. Namjerno taj konglomerat naroda nazivam starim imenom liga, jer je naziv Ujedinjene nacije odavno izgubio svaki smisao i postao uvjetno smiješan.

I Rade se spremio za bijeg. Bio je slikar, umjetnička duša. Žena mu je bila Hrvatica. Ubrzo su pobjegli u Mađarsku gdje i danas žive.

Smjestio je Ahmeta na noćni autobus za Beograd i javio sestri da ga prebaci u Mađarsku. Još mu je odzvanjalo u ušima kako sestri govori na telefon:

„Čuvaj mi Ahmeta, to je moj „krieg kamerad“² iz svih armija i svih balkanskih ratova: prošlih, sadašnjih i budućih. Ako njega čitavog izvedeš, ja sam slijedeći.“

„Baš i ne ličimo“, reče Rade pružajući mu ličnu kartu „ali smo barem srodne duše što se na slici nažalost ne vidi.“

„Ćuj“ ba ne ličimo, ‘oće da se vređamo, normalno da ne ličimo kad sam ja za tebe Alen Delon, imaš li ti špiglu u kuću“, zezao se Ahmet.

„Samo ti seri, ‘oće da javim na kontrolni punkt da je Rade

2 Kriegskamerad – ratni drug

dezertirao „Richtung“³ Beograd.

„Šala brate, šala.“

„Ma ko će razgledati slike stare deset godina?“ uozbilji se
Ahmet uzimajući ličnu kartu.

3 Richtung - pravac

KONTEJNER

Autobus je bio nešto bolji nego u filmu „Ko to tamo peva“, a i po sastavu putnika nije se mnogo razlikovao. Nedostajala je samo Neda Arnerić s njenim mladoženjom i udvaračem Draganom sa špic brkovima da unesu barem tračak nade u ovo putovanje. Šteta što je Dragan ne prasnu.

„I tata bi sine“, vrtile su se Ahmetu Pajine riječi u glavi. Kroz izgorjeli auspuh gasovi su nekim putem stizali u autobus tako da su putnici ubrzo pozaspali.

Stare žene u crnini, mala djeca, beživotni blijedi penzioneri očigledno na posljednjem putu za VMA. Rat je i na drugoj strani donio samo bijedu i jad.

„Eto nekakve razlike“, razmišljao je Ahmet gledajući susjeda koji je u krilu razmotavao papir. „Oni u autobusu jedu koku s kruhom, a kod nas je koka s maslenicom na putovanju nepisani zakon.“

Razgledajući autobus napušten ugljičnim dioksidom (čudno da drogiranje nisu naplatili), Ahmet je utonuo u lijep san. Kleptonov kokain na noćnom programu Radio Beograda bio je čudesna koincidencija.

Međutim nije sve bilo tako jednostavno. Škripa kočnica, nekakva dernjava, probudili su Ahmeta iz lijepog sna.

Noćni autobus za Beograd zaustavili su četnici kod Brčkog i natjerali ih sve da iziđu van. Bili su pijani. Svi su još bili u dubokom snu i sneni su izlazili iz autobusa.

Ahmeta obuze strah i počeo da se preznojava. Iako je bila vedra majska noć i dan je počeo da sviće bilo je

hladno a njega uhvati drhtavica. Znao je napamet sve o Radomiru, ime oca majke, adresu, imao je i potvrdu njihove komande da ide u posjetu „bolesnoj sestri“ u Beograd. Stajali su u koloni pored autobusa čekajući da im bradati četnici pregledaju dokumente. Četnik koji je pregledao njegove jedva je stajao na nogama, bio je totalno pijan. Iz ruke mu ispade lična karta i on se sporo gubeći ravnotežu sagnu. Lična karta upala je u lokvu mulja i sva se pokvasila. „Sreća“, pomisli Ahmet, slika je bila blatnjava. U ruci mu je bila baterija kojom obasja Ahmetove pokratke hlače i podiže glavu.

„Veliš Radomir“, iskezi se pijani četnik i munjevito izvuče nož ispod opasača te zadignu Ahmetovu nogavicu i okrvavi članak.

“Skidaj cipele!” prodera se četnik.

Ahmet je ćutao, sagnuo se i brzo skinuo cipelu tako da je u brzini stojeći na jednoj nozi izgubio ravnotežu i pao na leđa. Četnik je buljio u njegove čarape na kojima se naziralo nešto izvezeno kao ljiljan.

“Balijski“, šta sam ti rekao dreknu četnik okrećući se drugoj dvojici i podiže kalašnjikova, dok je nož vraćao u duge korice na opasaču.

„Ja sam Rade“, progovori Ahmet ležeći na zemlji.

“Diži se majku ti balijsku!”

Ni šofer niti bilo ko drugi iz autobusa nisu smjeli progovoriti.

“Svi u autobus“, prodera se pijani četnik, “a ti balijski s nama!”

Uvedoše ga u zadimljeni kontejner gurajući cijev kalašnjikova u leđa. Kontejner je smrdio na znoj, rakiju i bijeli luk. Kroz mali razbijeni prozor izlijepljen selotejpom vidio je kako autobus odlazi.

U glavi mu se počеше redati slike iz djetinjstva, pa onda otac, mati, njegov konj. Negdje je pročitao da se ljudima vraćaju lijepe slike iz života pred smrt.

„Gotov sam“, pomisli.

„U kojoj si brigadi?“

„U Šestoj krajiškoj“, reče Ahmet pružajući dozvolu komande, koju mu je Rade pribavio. Četnik letimično pogleda dozvolu zgužva je i u košarkaškom maniru baci u koš na drugom kraju kontejnera.

„Eto vidiš nemaš ni dozvolu.“

„Broj telefona!“ prodera se četnik sjedajući u poderanu fotelju.

„Kakvog telefona?“ promuca uplašeno Ahmet.

„Broj telefona tvoga oca, nije valjda mog.“

„Kako ti se zove otac?“ promrsi.

„Milovan“, reče Ahmet. „Ne znam.“

„Kako ne znaš balijo, kad si sad rekao da je Milovan.“

„Ne znam telefon, nema telefon“, promuca uplašeno Ahmet. Pitanje s telefonom nikad nije shvatio, iako je poslije često o tome razmišljao.

„Lako ćemo mi to riješiti, skidaj hlače“, iskezi se drugi četnik sipajući rakiju u vojničku šolju za čaj.

Ahmet na čas odahnu što se riješio telefona i upitno pogleda prvog četnika.

„Skidaj, skidaj balijo“, potvrdi i on vrativši telefonsku slušalicu, pruži se da dohvati flašu rakije i potegnu dobar

gutljaj.

Ahmet je bio visok, naočit mladić širokih ramena i mišićavih ruku, za kojim su se okretale sve cure iz sela. Nije bio oženjen niti je pretjerano koristio sve prednosti svoga izgleda, tako da su ga mnoge cure smatrale pomalo čudnim. Imao je gotovo trideset godina a ženidbu nikada nije ni spominjao. Otac mu je bio stara „komunjara“ pa ga nije dao sunetiti .

„Sreća“, pomisli Ahmet spuštajući hlače.

“I gaće, i gaće“ iskezi se ponovo ljuljajući se u fotelji pijani četnik.

Ahmet spusti gaće bokserice do koljena a u sobi nastade tajac. Oba četnika nagnuše se preko stola širom otvorenih očiju. Ahmet je bio prirodno obdaren tako da je njegov „monstrum“ kako su ga zvali prijatelji koji su to znali i u smrtnom strahu mlitav i obješen izgledao impozantno, klataći se uz dužno poštovanje prema Newtonovim zakonima.

„Brate Rade, što ne kažeš da si naš!“ povikaše uglas i gurnuše gotovo istovremeno rakiju preko stola. Omiljeno piće zaraćenih strana „Bardaklija, Prokupac“ sa brkatim Balkancem i šubarom iz Vlaške nizije zamalo da padne sa stola.

Ahmet zbunjeno podignu jednom rukom hlače, a drugom nespretno povuče gutljaj rakije držeći flašu za usko grlo. Nije volio rakiju koju su pili svi njegovi drugovi u selu. Volio je vino, bijelo vino bistro kao voda, ali to sada nije bilo važno. Rakija je imala okus spasa.